

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет іноземної філології
Кафедра німецької філології

СИЛАБУС

нормативного освітнього компонента

ТЕОРЕТИЧНИЙ КУРС НІМЕЦЬКОЇ МОВИ

підготовки	першого бакалаврського рівня освіти
спеціальності	014 Середня освіта
предметної спеціальності	014.02 Середня освіта. Мова і література
спеціалізації	014.022 Німецька мова і література
освітньо-професійної програми	Середня освіта. Німецька мова

Луцьк 2024

Силабус освітнього компонента «Теоретичний курс німецької мови» підготовки бакалавра галузі знань 01 Освіта / Педагогіка, спеціальності 014 Середня освіта предметної спеціальності 014.02 Середня освіта. Мова і література спеціалізації 014.022 Німецька мова і література за освітньою програмою «Середня освіта. Німецька мова».

Розробники:

Лисецька Н. Г., доцент, професор кафедри німецької філології, кандидат філологічних наук;

Рись Л. Ф., доцент, доцент кафедри німецької філології, кандидат філологічних наук.

Погоджено

Гарант освітньо-професійної/освітньо-наукової/освітньо-творчої програми:

Близнюк Л. М.

**Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри німецької
філології**

протокол № 1 від 27 серпня 2021 р.

**Силабус освітнього компонента перезатверджено на засіданні кафедри німецької
філології**

протокол № 2 від 13.09.2024 р.

Завідувач кафедри:

Пасик Л. А.

© Лисецька Н. Г., Рись Л. Ф., 2024 р.

I. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	Характеристика освітнього компонента
Денна форма навчання	014 Середня освіта, Німецька мова, бакалавр	Нормативний
Кількість годин/кредитів 210 год /7 кр.		Рік навчання: 4-ий
		Семестр: 7,8-ий
		Лекції: 48 год.
		Семінарські: 42 год.
		Самостійна робота: 108 год.
ІНДЗ: немає		Консультації: 12 год.
		Форма контролю: екзамен
Мова навчання		німецька

II. Інформація про викладачів

Прізвище, ім'я та по батькові	Рись Лариса Федорівна
Науковий ступінь	кандидат філологічних наук
Вчене звання	доцент
Посада	доцент кафедри німецької філології
Контактна інформація	м.т. 050 7217876
	rys.larysa@vnu.edu.ua , larysa_rys@yahoo.de
Сторінка курсу лексикології в Moodle:	http://194.44.187.60/moodle/course/view.php?id=697
Прізвище, ім'я та по батькові	Лисецька Наталія Григорівна
Науковий ступінь	кандидат філологічних наук
Вчене звання	доцент
Посада	професор кафедри німецької філології
Контактна інформація	м.т. 066 1050516
	lysetska.nataliya@vnu.edu.ua
Сторінка курсу стилістики в Moodle:	https://moodle.vnu.edu.ua/course/view.php?id=2072
Дні занять згідно розкладу	http://94.130.69.82/cgi-bin/timetable.cgi?n=700

III. Опис освітнього компонента

1. Анотація курсу.

Теоретичний курс німецької мови включає лексикологію та стилістику сучасної німецької мови.

Лексикологія є складовою частиною мовознавчої науки, яка займається дослідженням як окремих мовних знаків (морфем, слів, сталих словосполучень), так і словникового складу мови в цілому. Провідною ідеєю курсу «Лексикологія» є поглиблення знань ЗО про структурні, семантичні і функціональні особливості мовних одиниць, які сприяють вдосконаленню навичок усної та письмової комунікації.

Предметом вивчення стилістики є функціонально-стильові засоби мови та їхнє застосування з погляду норм; стиль в усіх мовознавчих значеннях цього терміну; експресивні засоби мови, стилістичні фігури.

2. Пререквізити та постреквізити.

Пререквізити: Ефективність засвоєння змісту теоретичного курсу німецької мови значно підвищиться, якщо здобувач вищої освіти попередньо опанував матеріал таких дисциплін як: практика усного та писемного мовлення німецької мови, вступ до мовознавства.

Постреквізити: для успішного складання атестаційного іспиту.

3. Мета і завдання освітнього компонента.

Метою курсу є опанування здобувачами освіти як традиційних, так і новітніх теоретичних і практичних знань з лексикології і стилістики з точки зору наукових досягнень сучасного вітчизняного та зарубіжного мовознавства та формування у майбутніх фахівців основ наукового мислення з перспективою використання матеріалів курсу в педагогічній діяльності.

Курс лексикології передбачає вивчення слова як основної одиниці мови, його морфемної структури; значення слова, зміни значення слова та різних типів значень; сталих сполучень слів; основних способів збагачення словникового складу мову, таких як словотвір, запозичення; генетичний, історичний аналіз словникового фонду сучасної німецької мови; а також дослідження проблем лексико- та фразеографії сучасної німецької мови.

Основними завданнями вивчення курсу лексикології сучасної німецької мови є:

- Формування у здобувачів освіти наукового уявлення про системний характер лексики німецької мови з урахуванням місця того чи іншого мовного явища в лексичній системі; розвиток вміння розуміти складні

зв'язки між різними лінгвістичними науками: лексикологією, граматиною, історією мови, стилістикою, фонетикою.

- Ознайомлення ЗО із словниковим складом сучасної німецької мови у всій його різноманітності, з його територіальною, соціальною і історичною диференціацією.
- Ознайомлення ЗО з проблематикою лексикологічних досліджень, понятійним апаратом лексикології, методами лінгвістичних досліджень з дискусійними проблемами і концепціями, які відображені у найбільш визначних працях вітчизняних та зарубіжних (зокрема німецьких) лінгвістів.
- Навчити здобувачів освіти самому аналізувати мовний матеріал, ставити і розв'язувати наукові лексикологічні проблеми, послідовно застосовувати висунуті теоретичні положення в практиці лінгвістичного аналізу.

Професійна спрямованість курсу полягає у виробленні у ЗТО відповідних науково-професійних вмінь пояснювати лексичні явища на основі їхнього глибокого теоретичного осмислення.

Метою викладання освітнього компонента «Стилістика» є набуття фахових компетентностей, теоретичних знань із стилістики німецької мови і розвиток практичних вмінь з метою стилістичного аналізу та лінгвістичної інтерпретації текстів різних стилів.

Основними завданнями вивчення ОК «Стилістика» є ознайомлення ЗО із проблемами сучасної стилістики, з понятійним апаратом сучасної стилістики, а також: з головними факторами та закономірностями стилеутворення та систематики стилевих рис, основними критеріями та принципами класифікації функціональних стилів та стильовою оцінкою тексту, зі стилістичним значенням мовних одиниць та нормою для вживання мовних одиниць у писемному та усному мовленні у конкретній комунікативній ситуації, з різноманітними композиційно-мовленнєвими формами, зі стилістичними засобами, притаманними системі сучасної німецької мови та оволодіння навичками свідомого вибору стилістичних засобів для ефективного передачі відповідної інформації при формулюванні власних думок, або ж для майстерності перекладу текстів різних жанрів і стилів. Ці стилістичні засоби розглядаються послідовно на лексичному і граматичному рівнях. На завершальному етапі вивчення дисципліни здобувачі освіти роблять стилістичний аналіз художнього тексту.

Методи навчання: пояснювально-ілюстративний, репродуктивний, частково-пошуковий, проблемного викладу, дослідницький, метод інтерпретації художнього тексту, метод тестового контролю.

4. Результати навчання (компетентності).

У процесі вивчення теоретичного курсу німецької мови здобувачі освіти галузі знань 01 Освіта / Педагогіка, спеціальності 014 Середня освіта предметної спеціальності 014.02 Середня освіта. Мова і література спеціалізації 014.022 Німецька мова і література за освітньою програмою «Середня освіта. Німецька

мова» повинні оволодіти такими **компетентностями**, як:

Інтегральна компетентність: Здатність розв'язувати різного рівня складності спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі освіти / педагогіки, викладати німецьку та англійську мови в закладах загальної середньої освіти для базової школи, що передбачає застосування сучасних теорій та методів освітніх наук і новітніх інформаційних технологій.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 5. Здатність вчитися, опановувати нові знання й застосовувати їх у практичних ситуаціях, використовуючи інформацію з різних джерел.

ЗК 6. Здатність спілкуватися іноземними мовами, працювати в міжнародному контексті.

ЗК 7. Здатність до абстрактного та критичного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 8. Здатність виявляти, формулювати та вирішувати проблеми, бути ініціативним і генерувати нові ідеї.

ЗК 11. Здатність проведення досліджень на належному рівні.

Фахові компетентності (ФК):

ФК 2. Здатність використовувати в професійній діяльності знання про німецьку мову як особливу знакову систему, їхню природу, функції, рівні.

ФК 3. Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати мови, що вивчаються, в усній та письмовій формі, у різних жанрових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя.

ФК 7. Здатність користуватися наявними та створювати (за потреби) нові навчально-методичні матеріали, зокрема електронні освітні ресурси, використовувати цифрові технології в освітньому процесі.

ФК 12. Здатність здійснювати моніторинг власної педагогічної та наукової діяльності: визначати індивідуальні професійні потреби, знаходити умови та ресурси професійного розвитку впродовж життя; виконувати наукові фахові дослідження з іноземних мов та методики їх навчання, а також оприлюднювати їхні результати.

Програмні результати навчання:

ПРН 2. Вільно спілкується з професійних питань із фахівцями та нефахівцями (в тому числі представниками інших культур) державною та/або іноземними мовами усно й письмово з метою використання їх для організації й управління освітнім процесом.

ПРН 3. Вміє ефективно працювати з інформацією: збирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, впорядковувати, класифікувати, систематизувати, критично аналізувати й інтерпретувати її; цікавитися й користуватися сучасними інформаційно-комунікаційними технологіями.

ПРН 6. Вміє фахово вести розгорнутий монолог/діалог та уміло застосовувати вербальні та невербальні засоби спілкування.

ПРН 8. Знає й розуміє систему мови і вміє застосовувати ці знання у професійній освітній діяльності.

ПРН 9. Володіє принципами, технологіями і прийомами створення усних і письмових текстів різних жанрів державною та іноземними мовами.

ПРН 10. Здійснює аналіз мовних одиниць рідної та іноземних мов, визначає їхню взаємодію та характеризує мовні явища і процеси, що їх зумовлюють.

ПРН 11. Аналізує й інтерпретує твори німецькомовної художньої літератури, визначає їхню специфіку й місце в літературному процесі.

ПРН 12. Ефективно використовує іноземні мови в усній та письмовій формах, у різних жанрово-стильових різновидах і регістрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах життя.

Soft skills:

- комунікативні уміння й навички – готовність до вільної комунікації з учасниками освітнього процесу, вміння аргументувати, переконувати та захищати власні думки й переконання;

- аналітичне та критичне мислення – вміння/здатність знаходити і структурувати матеріал, встановлювати взаємозв'язки між окремими елементами, визначати головну та другорядну інформацію;

- когнітивна гнучкість – здатність швидко адаптуватися до змін, успішно вирішувати нові виклики, проблеми.

5. Структура освітнього компонента.

Лексикологія Семестр 7

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Семін.	Сам. роб.	Конс.	*Форма контролю/ Бали
Змістовий модуль 1. Das Wort als sprachliche Grundeinheit.						
Thema 1. Lexikologie als Wissenschaft und als Lehrfach.		2		2		ДС
Thema 2. Das Wort als sprachliche Grundeinheit.		2	2	2		ДС, РЗ 4
Thema 3. Wortbedeutung		2	1	2	1	ДС, РЗ 2
Thema 4. Polysemie. Homonymie		2	1	2		ДС, РЗ 2
Thema 5. Bedeutungsbeziehungen im lexikalisch-semantic System. Paradigmatik		2	2	2	1	РЗ 3

Thema 6. Bedeutungsbeziehungen im lexikalisch-semantischen System. Syntagmatik		2	2	2		P3 3
Разом за модулем 1	34	12	8	12	2	14
Змістовий модуль 2. Wortschatzbereicherung der deutschen Gegenwartssprache						
Thema 7. Wortbildung.		2	2	3	1	ДС, P3 4
Thema 8. Entlehnung.		2	2	3		P3 3
Thema 9. Bedeutungswandel.		2	2	3		P3 3
Thema 10. Phraseologie.		2	2	3	1	ДС, P3 4
Разом за модулем 2	30	8	8	12	2	14
Змістовий модуль 3. Gliederung des deutschen Wortbestandes						
Thema 11. Territoriale und historische Gliederung des Wortbestandes.		2	1	2		ДС, P3 2
Thema 12. Soziale Gliederung des Wortbestandes.		2	1	2		ДС, P3 2
Thema 13. Lexikographie.		2	2	3	1	ДС, P3 4
Thema 14. Grundlagen der Wortschatzvermittlung im DaF-Unterricht		2	2	3	1	ДС, P3 4
Разом за модулем 3	26	8	6	10	2	12
Всього годин, балів (поточний контроль)	90	28	22	34	6	40
Види підсумкових робіт						Бали
Модульні контрольні роботи або, за потреби, екзамен						60
Всього балів за роботу в семестрі:						100

Стилістика Семестр 8

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Семін.	Сам. роб.	Конс.	*Форм контроль ю/ Бали
Змістовий модуль 1. Stilistik als Wissenschaftsdisziplin						
Thema 1. Stilistik als Wissenschaftsdisziplin. Sprache / Rede-Stil. Probleme der Stilklassifikation. Funktionalstile. Stilzüge.	12	2	2	8	-	СЗ, ДС, ТР/5
Thema 2. Stilistische Bedeutung. Stilnorm.	13	2	2	8	1	СЗ, ДС, ТР/5
Thema 3. Stilelemente. Wortbildung und	17	4	4	8	1	СЗ, ДС,

Grammatik aus stilistischer Sicht.						TP/5
Разом за модулем 1	42	8	8	24	2	15
Змістовий модуль 2. Stilfiguren						
Thema 4. Stilfiguren. Tropen. Stilistische Figuren der Hinzufügung.	14	2	2	10	-	C3, ДС, TP/5
Thema 5. Stilistische Figuren der Auslassung und des Platzwechsels.	15	2	2	10	1	C3, ДС, TP/5
Thema 6. Grundlagen der Vermittlung der Stilmittel im DaF-Unterricht.	15	2	2	10	1	C3, ДС, TP/5
Разом за модулем 2	44	6	6	30	2	15
Змістовий модуль 3. Allgemeine Begriffe der Makrostilistik						
Thema 7. Zum Problem der Darstellungsarten. Erzählperspektive. Rededarstellung.	17	4	2	10	1	C3, ДС, TP/5
Thema 8. Analyse der literarischen Texte.	17	2	4	10	1	C3, ДС, TP, P/5
Разом за модулем 3	34	6	6	20	2	10
Всього годин / Балів (поточний контроль, робота в семестрі)	120	20	20	74	6	40
Підсумковий контроль						
Види підсумкових робіт						Бали
Модульні контрольні роботи або, за потреби, екзамен						60
Всього балів за роботу в семестрі (поточний контроль) та екзамен						100

*Форми навчання та контролю: СЗ – семінарське заняття, ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, ТР – тренінг, РЗ/К – розв’язування задач / кейсів, ІНДЗ / ІРС – індивідуальне завдання / індивідуальна робота здобувача освіти, РМГ – робота в малих групах, МКР / КР – модульна контрольна робота/ контрольна робота, Р – реферат, а також аналітична записка, аналітичне есе, аналіз твору тощо.

6. Завдання для самостійного опрацювання.

Самостійна робота здобувача освіти передбачає засвоєння ним навчального матеріалу в час, вільний від обов’язкових аудиторних занять (лекційних та семінарських занять), без участі викладача та опрацювання ним теоретичної літератури. Самостійна робота здобувача освіти може виконуватися у бібліотеці, в домашніх умовах. Діагностику якості самостійної роботи здобувача освіти та аналіз її результатів викладач здійснює під час семінарських занять, а також в позааудиторний час за графіком консультаційних занять, складеним кафедрою німецької філології з урахуванням потреб і можливостей здобувача освіти.

Самостійна робота здобувача освіти забезпечується всіма навчально-методичними засобами, необхідними при вивченні освітнього компонента: навчальними та методичними посібниками, силабусом, конспектами лекцій, технічними засобами навчання.

Самостійна робота здобувача освіти включає:

1. Самостійне опрацювання теоретичних основ лекційного матеріалу, тобто виділених навчальних тем за змістовими модулями та виконання практичних завдань семінарів.
2. Вивчення окремих тем або питань, що не розглядаються в курсі лекцій, для написання тез або статті.
3. Укладання словника наукових термінів для систематизації вивченого матеріалу та його засвоєння.
4. Виконання практичних завдань з лексикології згідно тематики семінарських занять з метою удосконалення навичок практичного використання словникового та фразеологічного складу мови та розвитку вміння робити лексичний аналіз тексту (виявлення та розпізнавання словотворчих моделей німецької мови, семантичний аналіз словникового фонду мови).
5. Стилістичний аналіз художнього тексту.

Схема стилістичного аналізу тексту

Textanalyse nach dem Schema:

1. Über den Autor.
2. Gegenstand.
3. Fabel (kurze Nacherzählung).
4. Thema und thematische Gliederung des Textes.
5. Darstellungsart.
6. Rededarstellung.
7. Erzählperspektive.
8. Stilistische Mittel.
9. Die Einstellung des Autors zum Dargestellten.

IV. Політика оцінювання

Оцінювання здійснюється за 100-бальною шкалою і складається із суми балів за поточний контроль знань (відповідь здобувача освіти на семінарах та виконання практичних завдань, що у сумі становить максимум 40 балів) і балів за підсумковий контроль, який здійснюється у вигляді підсумкових модульних контрольних робіт (60 балів), або усного екзамену, який здобувач складає, якщо підсумкова оцінка з дисципліни становить менше 75 балів, при цьому бали, набрані ЗО за результатами модульних контрольних робіт, анулюються.

Оцінювання поточного контролю з лексикології: за виконання практичних завдань з лексикології на платформі Moodle здобувачі освіти отримують по 3 бали, під час обговорення теоретичних питань на семінарах ЗО можуть отримати ще по одному балові (окрім занять, які передбачають лише роботу на платформі Moodle), що в результаті становить 40 балів за поточний контроль.

Оцінювання знань здобувачів освіти за виконання практичних завдань з лексикології

Кількість балів	Критерії оцінювання навчальних досягнень
3 бали	Оцінюється відповідь здобувача освіти, який у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, глибоко та ґрунтовно розкриває зміст практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, вільно послуговується науковою термінологією, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки.
2,5 бали	Оцінюється відповідь здобувача освіти, який достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу, послуговується науковою термінологією. Але при висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки.
2 бали	Оцінюється відповідь здобувача освіти, який відтворює значну частину навчального матеріалу, висвітлює його основний зміст. Аналіз наведених мовних одиниць здійснено поверхнево без обґрунтування та аргументації, або при невиконанні одного із практичних завдань.
1,5 бали	Оцінюється відповідь здобувача освіти, який відтворює значну частину навчального матеріалу, висвітлює його основний зміст. Не здатний до глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, не користується необхідною літературою, допускає істотні неточності та помилки, та/або при невиконанні одного і більше завдань.
1 бал	Оцінюється робота здобувача освіти, який не володіє навчальним матеріалом у достатньому обсязі, проте фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) називає окремі лексичні явища, не розкриває зміст практичних завдань, та/або не виконав усіх завдань.
0,5 бала	Оцінюється відповідь здобувача освіти, який не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його висвітлити, виконав лише аналіз окремих мовних явищ у практичному завданні.
0 балів	Оцінюється відповідь здобувача освіти, який не надіслав виконане завдання, або виконане завдання демонструє повне нерозуміння теоретичного та практичного матеріалу.

Оцінювання поточного контролю зі стилістики: за виконання практичних завдань зі стилістики здобувачі освіти отримують максимум по 5 балів за кожну з 8 тем, що у сумі становить 40 балів. У випадку, якщо здобувач освіти навчається за індивідуальним планом, він виконує завдання на платформі Moodle, а під час семінарських занять або консультацій з викладачем, здобувач освіти має

обговорити теоретичні питання і практичні завдання і після обговорення та опитування, отримає кінцеву оцінку максимум по 5 балів за тему.

Оцінювання знань здобувачів освіти за виконання практичних завдань зі стилістики

Кількість балів	Критерії оцінювання навчальних досягнень
5 балів	Оцінюється відповідь здобувача освіти, який у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, глибоко та ґрунтовно розкриває зміст практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, вільно послуговується науковою термінологією, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки.
4 бали	Оцінюється відповідь здобувача освіти, який достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу, послуговується науковою термінологією. Але при висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки.
3 бали	Оцінюється відповідь здобувача освіти, який відтворює значну частину навчального матеріалу, висвітлює його основний зміст. Аналіз наведених мовних одиниць здійснено поверхнево без обґрунтування та аргументації, або при невиконанні одного із практичних завдань.
2 бали	Оцінюється відповідь здобувача освіти, який відтворює значну частину навчального матеріалу, висвітлює його основний зміст. Не здатний до глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, не користується необхідною літературою, допускає істотні неточності та помилки, та/або при невиконанні одного і більше завдань.
1 бал	Оцінюється робота здобувача освіти, який не володіє навчальним матеріалом у достатньому обсязі, проте фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) називає окремі стилістичні явища, не розкриває зміст практичних завдань, та/або не виконав усіх завдань.
0,5 бала	Оцінюється відповідь здобувача освіти, який не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його висвітлити, виконав лише аналіз окремих мовних явищ у практичному завданні.
0 балів	Оцінюється відповідь здобувача освіти, який не надіслав виконане завдання, або виконане завдання демонструє повне нерозуміння теоретичного та практичного матеріалу.

Основні види роботи та принципи організації поточного та підсумкового оцінювання розкриті у відповідному [Положенні ВНУ імені Лесі Українки](#).

В основі рейтингової системи оцінювання лежить контроль і накопичення відповідних балів за різнобічну навчально-пізнавальну діяльність упродовж семестру. Рейтингова система є комплексною системою і враховує не тільки результати навчання, а й інші складники позанавчальної наукової діяльності здобувача освіти: участь у конкурсах студентських наукових робіт, у роботі наукових конференцій, у підготовці наукових публікацій за обраною із запропонованого викладачем переліку (згідно з фахом і науковими інтересами здобувача освіти) проблемою. Здобувачам освіти надається також право вільного вибору теми.

Здобувачі освіти, які є членами наукових проблемних груп, авторами статей і тез, доповідачами на наукових конференціях, переможцями та активними учасниками фахових студентських олімпіад, мають право протягом семестру за кожен виконаний вид діяльності одноразово отримати додаткові заохочувальні бали до відповідного ОК, якщо здійснена активність здобувачів відповідає профілю курсу. У цьому випадку ЗО інформує викладача/ів про свої здобутки. Викладач має право самостійно визначити валідність, заявлених ЗО отриманих результатів та приймає рішення щодо зарахування або незарахування таких балів:

- 3 бали – за результативну роботу у студентській проблемній групі (систематичне відвідування, обговорення), публікацію тез (підготовку матеріалів конференції) або виступ/и на конференції/ях без публікації/й;
- 5 балів – за публікацію статті/ей у збірнику студентських наукових праць;
- 10 балів – за публікацію статті (статей) у збірнику наукових праць, що входить до категорії Б.

Згідно з [ПОЛОЖЕННЯМ про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки](#) здобувачам освіти можуть бути зараховані результати навчання, отримані у формальній, неформальній та/або інформальній освіті (професійні курси/тренінги, громадянська освіта, онлайн-освіта, стажування). Для цього потрібно звернутися із заявою на ім'я декана факультету з проханням про визнання результатів навчання, набутих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті. Згідно зі встановленим порядком можуть бути визнаними результати навчання, які за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають одному заліковому модулю в цілому, так і його окремому змістовому модулю, темі (темам), які передбачені цим силабусом.

Політика щодо академічної мобільності. Невід'ємною частиною вивчення іноземної мови та становлення кваліфікованого випускника вважаємо академічну мобільність, яка регулюється відповідним [Положенням про реалізацію права на академічну мобільність ВНУ імені Лесі Українки](#).

Політика щодо академічної доброчесності. В академічній діяльності керуємося [Кодексом академічної доброчесності ВНУ імені Лесі Українки](#), у якому передбачено самостійну, чесну та відповідальну роботу здобувача освіти над поставленими завданнями. Відповідальність за дотримання академічної

добročесності покладена як на викладачів, так і на здобувачів освіти, які в разі виявлення порушень академічної доброчесності несуть відповідальність, визначену Кодексом.

Учасники освітнього процесу повинні толерантно ставитися до всіх учасників процесу навчання, дотримуватися правил академічної доброчесності, самостійно виконувати навчальні завдання; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час опитування та виконання письмових завдань забороняється. У разі виявлення несамотійного виконання практичних завдань, ці завдання зараховані не будуть.

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Якщо ЗО був відсутній на занятті з поважної причини (хвороба, участь у конференції, у конкурсах та академічна мобільність), він може здати семінар викладачу в індивідуальному режимі (коли викладач має години консультації на кафедрі німецької філології) або на його електронну скриньку/шляхом завантаження на платформу Moodle. Дедлайном до кожного пропущеного семінару вважається надсилання виконаних завдань семінарського заняття на електронну скриньку викладача до початку вивчення наступного змістового модуля або їх здавання на консультації викладачу.

Роботи (реферати, тези), які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів).

V. Підсумковий контроль

Формами підсумкового семестрового контролю є підсумкові модульні контрольні роботи (60 балів) або екзамен (60 балів).

Якщо підсумкова оцінка з дисципліни (сума балів за поточний та підсумковий контроль у формі модульних контрольних робіт) становить не менше 75 балів, то, за згодою здобувача освіти, вона може бути зарахована як підсумкова оцінка з освітнього компонента. Якщо здобувач набрав менше 75 балів або хоче підвищити бал, він має складати іспит, при цьому бали, набрані ЗО за результатом підсумкових модульних контрольних робіт, анулюються.

Усна відповідь на іспиті складається з виконання практичного завдання – (повного лексикологічного аналізу мовних одиниць (з лексикології), стилістичного аналізу тексту (із стилістики) та відповідей на теоретичні запитання. Текст для аналізу ЗО отримує на іспиті.

В оцінці знань ЗО враховується:

- 1) достатність обсягу відповіді (повна, недостатньо повна, неповна);
- 2) обізнаність з основними поняттями, принципами, законами, правилами навчальної дисципліни;
- 3) логічність викладу матеріалу;
- 4) обґрунтованість власних міркувань;
- 5) уміння інтегрувати та диференціювати знання теоретичного матеріалу та застосовувати їх при виконанні практичних завдань.

- *Оцінка **відмінно*** відповідає **54-60** балам за глибокі й системні знання теоретичного й практичного матеріалу з теоркурсу німецької мови.
- *Оцінка **добре*** відповідає **46-53** балам за хороші знання теоретичного й практичного матеріалу з теоркурсу німецької мови.
- *Оцінка **задовільно*** відповідає **36-45** балам за базові знання теоретичного й практичного матеріалу з теоркурсу німецької мови.
- *Оцінка **незадовільно*** відповідає **0-35** балам за незнання теоретичного й практичного матеріалу з теоркурсу німецької мови.

Prüfungsfragen in Lexikologie:

1. Lexikologie als Wissenschaft.
2. Aufgaben der Lexikologie und ihrer Teildisziplinen.
3. Das Wort als Grundeinheit der Sprache. Wesensmerkmale des deutschen Wortes.
4. Problem der Definition des Wortes. Die Definition des Wortes nach Th.Schippan und M.Stepanova.
5. Struktur und Arten der Wortbedeutung.
6. Die semantische Struktur des Wortes. Das Sem. Das Semem / Die lexikalisch-semantische Variante der Bedeutung.
7. Die semantische Komponentenanalyse der Lexik.
8. Motiviertheit der Wortbedeutung. Arten der Motiviertheit.
9. Synonymie. Klassifikation der Synonyme.
10. Lexikalische Antonyme und ihre semantischen Abarten.
11. Homonyme. Differenzierungsmittel der Homonyme und Wege ihrer Entstehung.
12. Bedeutungsüberordnung und -unterordnung (Hyperonymie und Hyponymie).
13. Wege der Bereicherung des deutschen Wortschatzes.
14. Bedeutungswandel.
15. Bedeutungsübertragung. Metapher und Metonymie.
16. Euphemismen und Gründe ihrer Entstehung.
17. Entlehnung. Typen von Entlehnungen im Deutschen.
18. Ursachen und Formen der Entlehnung.
19. Das Wesen des Morphems. Arten der Morpheme.
20. Wortbildungsarten im Deutschen.
21. Komposition. Determinativkomposita. Kopulativkomposita.
Rektionskomposita. Possessivkomposita.
22. Zusammenrückung und Zusammenbildung.
23. Kurzwortbildung.
24. Ableitung / Derivation.
25. Vieldeutigkeit.
26. Semantische Gruppenbildung im Wortschatz: Wortfamilien, Wortfelder.
27. Feste Wortkomplexe und ihre Merkmale.
28. Traditionelle Klassifikation der Phraseologismen.

29. Sprichwörtliche Satzredensarten und Sprichwörter.
30. Erscheinungsformen der deutschen Sprache: Standardsprache – Umgangssprache – Dialekte.
31. Territoriale Gliederung des deutschen Wortbestandes.
32. Soziale Gliederung des deutschen Wortbestandes.
33. Historische Gliederung des Wortschatzes.
34. Klassifikation der Phraseologismen nach I.I. Černyšewa.
35. Paradigmatische Beziehungen im lexikalisch-semantischen System.
36. Phonetische, morphologische und orthographische Assimilation der Entlehnungen in der deutschen Sprache.
37. Übertragung der Namenbezeichnung auf Grund der Ähnlichkeit. Die Arten der metaphorischen Bezeichnungsübertragung.
38. Übertragung der Namensbezeichnung auf Grund eines logischen Verhältnisses. Die Arten der lexikalischen Metonymie.
39. Sozial-berufliche Differenzierung der deutschen Sprache. Termini und Berufslexik.
40. Die UK-Analyse, die Transformationsanalyse des Wortschatzes.
41. Arten von Wörterbüchern.
42. Entwicklungstendenzen der deutschen Gegenwartssprache.
43. Syntagmatische Bedeutungsbeziehungen der lexikalischen Einheiten.
44. Neologismen. Das Schicksal der Neologismen.
45. Archaismen. Archaismen des Begriffs, der Bedeutung, Formarchaismen.
46. Lexikographie.

Prüfungsfragen in Stilistik:

1. Zum Gegenstand und Aufgaben der Stilistik.
2. Stellung der Stilistik im System der Wissenschaften.
3. Definition des Begriffes „Stilistik“.
4. Probleme der Stilklassifikation.
5. Funktionalstile. Ihre Stilzüge.
6. Stilzüge. Determinanten des Stils.
7. Stil. Funktionalstile.
8. Zu den Begriffen Sprachestil / Redestil.
9. Stilistische Bedeutung unter dem syntagmatischen und paradigmatischen Aspekt.
10. Stilschichten und Stilfärbung.
11. Stilnorm. Verstoß gegen die Norm.
12. Stilelemente als variable Sprachmittel.
13. Lexikalische Stilelemente. Stilistische Aspekte der Synonyme. Stilistische Möglichkeiten phraseologischer Wendungen.
14. Wortbildung aus stilistischer Sicht. Transpositionen. Ableitungen. Zusammensetzungen.
15. Grammatik der deutschen Gegenwartssprache aus stilistischer Sicht.

16. Probleme der Makrostilistik. Erzählperspektive.
17. Darstellungsarten.
18. Rededarstellung.
19. Stilfiguren und zum Problem ihrer Klassifikation.
20. Tropen.
21. Die stilistische Periphrase und ihre Abarten.
22. Metapher und ihre Abarten.
23. Metonymien.
24. Stilistische Figuren der Hinzufügung.
25. Wiederholung und ihre Abarten.
26. Figuren der Entgegensetzung. Häufung des Verschiedenen.
27. Stilistische Figuren der Auslassung.
28. Eingliedrige Sätze und syntaktische Ellipse in verschiedenen funktionalen Stilen.
29. Stilistische Figuren des Platzwechsels.
30. Geschichtliche Entwicklung der Stilistik.

VI. Шкала оцінювання

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка	Оцінка за шкалою ECTS	
		оцінка	пояснення
90–100	Відмінно	A	відмінне виконання
82–89	Дуже добре	B	вище середнього рівня
75–81	Добре	C	загалом хороша робота
67–74	Задовільно	D	непогано
60–66	Достатньо	E	виконання відповідає мінімальним критеріям
1–59	Незадовільно	Fx	необхідне перескладання

VI. Рекомендована література та інтернет-ресурси

Лексикологія

Основна література:

1. Білоус О. М. Порівняльна лексикологія (курс лекцій німецькою мовою) : Навчальний посібник : видання 2-ге доопр. та доп. Кіровоград : РВВ КДПУ імені Володимира Винниченка, 2013. 244 с.
2. Гінка Б.І. Лексикологія німецької мови: лекції та семінари: навч. посібник: вид. 4-те, переробл. і доп. Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2016. 420 с.
3. Король А.А. Lexikologie der deutschen Sprache: Lehrbuch = Лексикологія німецької мови: Навчальний посібник для студ. ф-ту іноземних мов. Чернівці : Книги – ХХІ, 2017. 112 с.

4. Левицький В. В. Лексикологія німецької мови. Вінниця : Нова книга, 2014. 392 с.
5. Лексикологія німецької мови : навч. посіб. для студ. фак. «Референт-перекладач» / Нар. укр. акад., [каф. герм. та роман. філології; упоряд. Ж. Є. Потапова]. Вид. доп. та переробл. Харків. : Вид-во НУА, 2011. 108 с.
6. Оруй О.А. Лексикологія німецької мови. Lexikologie der deutschen Sprache. Вінниця: Нова книга, 2003. 416 с.
7. Рись Л. Ф. Електронний курс Moodle освітнього компонента «Лексикологія», рекомендованою науково-методичною радою університету для використання у навчальному процесі (протокол № 7 від 16.03.2023 р.). URL: <https://moodle.vnu.edu.ua/course/view.php?id=697>
8. Römer C. Der deutsche Wortschatz: Struktur, Regeln und Merkmale. 2. überarb. Auflage. Tübingen : Narr Francke Attempto Verlag, 2019. 234 S.
9. Schippan Th. Lexikologie der deutschen Gegenwartssprache. Tübingen : Max Niemeyer, 1992. 306 S.

Додаткові джерела:

1. Рись Л.Ф., Белих О.М. Контамінація як особливий спосіб словотворення у сучасній німецькій мові. *International Scientific and Practical Conference "WORLD SCIENCE" : Proceedings of the International Scientific and Practical Conference „The Top Actual Researches in Modern Science (July 31, 2017, Ajman, UAE)”*. Ajman : WORLD SCIENCE, 2017. № 8 (24). Vol. 2. S. 42–46. URL : <http://esnuir.eenu.edu.ua/handle/123456789/13697>
2. Рись Л. Ф., Пасик Л. А. Відонімне словоскладання у сучасній німецькій мові. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія»: серія «Філологія»*. Острог: Вид-во НаУОА, 2019. Вип. 7(75), жовтень. С. 7–10. DOI: 10.25264/2519-2558-2019-7(75)-7-10
3. Рись Л. Ф., Пасик Л. А. Неологізми німецької мови у час коронакризи. *Кременецькі компаративні студії* : [науковий часопис / ред. Д. Чик, О. Пасічник]. 2020. Вип. X. С. 289–299.
4. Рись Л. Ф. Перспективи лексикологічних досліджень на базі лексикографічного порталу OWID. *Стратегії розвитку та пріоритетні завдання філологічних наук : матеріали міжнародної науково-практичної конференції*, м. Запоріжжя, 21–22 липня 2023 р. Львів – Торунь : Liha-Pres, 2023. С. 100-104. Barz I. Die Wortbildung. *Duden*. Band 4. Die Grammatik : 7. Auflage. Mannheim : Dudenverlag, 2005. S. 641–772.
5. Рись Л., Пасик Л., Бондарчук О. Явище паронімії у сучасній німецькій мові. *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Філологія. Журналістика*. Видавничий дім «Гельветика», 2024. Вип. 35(74). № 4. Ч. 2. С. 46–51.
6. Burger H. Phraseologie : Eine Einführung am Beispiel des Deutschen. Berlin : Ercih Schmidt Verlag, 2010. 239 S.
7. Bußmann H. Lexikon der Sprachwissenschaft. 2 Aufl. Stuttgart : Kröner, 1990. 904 S.

8. Eichinger L. M. Deutsche Wortbildung : Eine Einführung. Tübingen : Gunter Narr Verlag, 2000. 269 S.
9. Elsen H. Deutsche Konfixe. *Deutsche Sprache*. 2005. № 2. S. 133–140.
10. DUDEN. URL : <https://www.duden.de/>
11. DWDS. Режим доступу URL : <https://www.dwds.de/>
12. Fleischer W., Barz I. Wortbildung der deutschen Gegenwartssprache. 3. Aufl. Tübingen : Niemeyer, 2007. 382 S.
13. Heusinger S. Die Lexik der deutschen Gegenwartssprache. München : Fink, 2004. 303 S.
14. OWID. URL : <https://www1.ids-mannheim.de/lexik/owid.html>
15. PONS. Online-Wörterbuch. URL : <https://de.pons.com/>
16. Rys L. F., Bondarchuk O. Y., Pasyk L. A. Angleichung der Neuanglizismen an das System der deutschen Gegenwartssprache. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер.: Філологія*. Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2021. № 50. Т. 1. С. 107–111. (Категорія Б, Index Copernicus) DOI: <https://doi.org/10.32841/2409-1154.2021.50-1.25>
17. Rys L., Pasyk L., Bondarchuk O. Ausbau des deutschen Wortschatzes durch Entlehnung. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія»: серія «Філологія»*. Острог : Вид-во НаУОА, 2022. Вип. 13(81). С. 252–258. DOI: 10.25264/2519-2558-2022-13(81)-252-258
- Schenkel W., Helbig G. Wörterbuch zur Valenz und Distribution deutscher Verben. Leipzig : VEB Bibl. Inst. 1973. 458 S.
18. Storjohann P. Deutsche Antonyme aus korpuslinguistischer Sicht. URL: https://ids-pub.bsz-bw.de/frontdoor/deliver/index/docId/5064/file/Storjohann_Deutsche_Antonyme_aus_korpuslinguistischer_Sicht_2015.pdf

Література до курсу стилістики

Основна література:

1. Іваницька М. Л. Практикум зі стилістики сучасної німецької мови. Київ: КНУ ім. Т. Шевченка, 2009. 125 с.
2. Лисецька Н. Г. Електронний курс Moodle освітнього компонента «Стилiстика нiмецької мови», рекомeнд. науково-методичною радою унiверситету для використання у навчальному процесi (протокол № 2 від 25.10.2023 р.). URL: <https://moodle.vnu.edu.ua/course/view.php?id=2072>
3. Eroms H.-W. Stil und Stilistik: Eine Einführung (Grundlagen der Germanistik (GrG), Band 4. Taschenbuch. Erich Schmidt Verlag GmbH and Co. 2014. 293 S.
4. Fix U., Poethe H., Yos G. Textlinguistik und Stilistik für Einsteiger. Ein Lehr- und Arbeitsbuch. 3. Aufl. Frankfurt a. M.: Peter Lang, 2003. 236 S.
5. Fleischer W., Michel G., Starke G. Stilistik der deutschen Gegenwartssprache. 2. Aufl. Frankfurt a. M.: Peter Lang, 1996. (Reprint 2012). 341 S.
6. Lysetska N. H. Anstöße zur linguistischen Textanalyse. *Proceedings of the III International Scientific and Practical Conference «Innovative Technologies in*

- Science*». (March 2017, Ajman, UAE). Dubai: ROSTranse Trade FZC Company, 2017. № 3 (19), Vol. 4. P. 40–45.
7. Lysetska N., Heidemeyer V. *Stilistik der deutschen Sprache (Vorlesungskurs)*. Навчальний посібник: курс лекцій. (З грифом МОН України, лист № 1.4/ 18-Г-1483 від 23.06.2008 р.). Луцьк: видавничий відділ «Вежа», 2009. 132 с.
 8. Michel G. *Stilistische Textanalyse: Eine Einführung*. Frankfurt am Main: Peter Lang GmbH europäischer Verlag der Wissenschaften, 2001. 212 S.
 9. Sandig B. *Stilistik der deutschen Sprache*. Ausgabe Reprint. De Gruyter: Berlin, Boston. 1986. (Reprint 2019).
 10. Sowinski B. *Stilistik: Stiltheorien und Stilanalysen*. Stuttgart: Metzler, 1991. 247 S.

Додаткові джерела:

11. Казимір В. О., Яремчук І. М. *Stilistik der deutschen Sprache. Lehrmittel für die Studenten* : навчально-методичний посібник. Кам'янець-Подільський: Видавничо-поліграфічне підприємство «Апостроф», 2018. 165 с.
12. Лисецька, Н. *EUROPA-Diskurs* третього тисячоліття: лексико-стилістичні аспекти (на прикладі німецької преси після воєнного вторгнення росії в Україну 24.02.2022 р.). *Studia Methodologica*. 2024. (58). С. 90–101. (Категорія Б). (Index Copernicus). DOI <https://doi.org/10.32782/2307-1222.2024-58-9>
13. Лисецька, Н., Карпевич, А. Лінгвостилістичні особливості перекладу художнього тексту німецькою мовою (на матеріалі творчості Сергія Жадана). *Актуальні питання іноземної філології*. 2024. (20). С. 24–30. (Категорія Б). (Index Copernicus). DOI <https://doi.org/10.32782/2410-0927-2024-20-4>
14. Лисецька Н. Стилістичні особливості німецького політичного дискурсу, що тематизує російську війну в Україні (на прикладі топосу тиску / Druck-Toros). *Актуальні питання іноземної філології*. 2023. Вип. 18. С. 28–35. DOI <https://doi.org/10.32782/2410-0927-2023-18-4>
15. Лисецька Н. *Stresstest* як неологізм сучасного німецькомовного дискурсу. *Актуальні питання гуманітарних наук: наук. журн. Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка*. Дрогобич: Видавничий дім «Гельветика», 2023. Вип. 66. Том 2. С. 140–145. (Категорія Б). (Index Copernicus). DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/66-2-20>
16. Лисецька Н. Г. Новосемантизм *Ringtausch* у сучасній німецькій пресі та його соціолінгвістичне сприйняття // *Scientific progress: innovations, achievements and prospects. Proceedings of the 2nd International scientific and practical conference*. MDPC Publishing. Munich, Germany. 2022. Pp. 436–440. URL: <https://sci-conf.com.ua/ii-mizhnarodna-naukovo-praktichna-konferentsiya-scientific-progress-innovations-achievements-and-prospects-6-8-11-2022-myunhen-nimechchina-arhiv/>
17. Лисецька Н. Г. Стилістичні засоби вираження концепту «Еуропа» у сучасній німецькомовній пресі // *Modern science: innovations and prospects*.

- Proceedings of the 1st International scientific and practical conference. SSPG Publish. Stockholm, Sweden. 2021. Pp. 414–417. URL: <https://sci-conf.com.ua/i-mezhdunarodnaya-nauchno-prakticheskaya-konferentsiya-modern-science-innovations-and-prospects-10-12-oktyabrya-2021-goda-stokholm-shvetsiya-arhiv/>*
18. Леся Українка у світі перекладу (вибрані переклади європейськими та східними мовами) / укл.: А. М. Архангельська, О. М. Белих, А. В. Біднюк, Л. В. Бондарук, Ван Їцзін, О. А. Вишневіська, О. С. Воробей, О. П. Гуз, Н. О. Данилюк, С. В. Засєкін, І. М. Калиновська, Н. Г. Лисецька, Р. Мерзова, І. Мchedладзе, Н. Наскідашвілі, А. Б. Павлюк, О. І. Приймачок, О. О. Рогач, А. Л. Татаренко, Т. М. Хайчевська, І. В. Чарікова, С. Чхатарашвілі; упоряд. і відп. ред. Н. О. Данилюк: навч. посіб. для студ. спец. 035. Філологія. 2-е вид., випр. і доп. (Рекомендовано до друку та надано гриф «Затверджено вченою радою Волинського національного університету імені Лесі Українки» (протокол № 6 від 27.05.2021 р.)). Київ: Кондор, 2021. 355 с.
 19. Лисецька Н. Г. Стилiстичнi засоби вираження концепту «Europa» у сучаснiй нiмецькомовнiй пресi. // *Modern science: innovations and prospects. Proceedings of the 1st International scientific and practical conference. SSPG Publish. Stockholm, Sweden. 2021. Pp. 414–417. URL: <https://sci-conf.com.ua/i-mezhdunarodnaya-nauchno-prakticheskaya-konferentsiya-modern-science-innovations-and-prospects-10-12-oktyabrya-2021-goda-stokholm-shvetsiya-arhiv/>*
 20. Lysetska N. H. Konzept «Europa» an der Schwelle zweier Jahrtausende. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Філологія». Острог: Вид-во НаУОА, 2020. Вип. 9(77). С. 51–55. Збірник проіндексовано наукометричною базою (Index Copernicus ICV 2017: 75.77. та Google Scholar) (Фахове видання). (Index Copernicus). DOI [https://doi.org/10.25264/2519-2558-2020-9\(77\)-51-55](https://doi.org/10.25264/2519-2558-2020-9(77)-51-55)*
 21. Лисецька Н. Г. Неологізми нiмецької мови як об'єкт наукових пошуків зi стилістики та лінгвістики тексту в контексті підготовки майбутніх філологів. Scientific and pedagogic internship «Organization of educational process in the field of philological sciences in Ukraine and EU countries»: Internship proceedings, August 24 – October 2, 2020. Venice. Venice: Izdevnieciba “Baltija Publishing”, 2020. P. 83–86.
 22. Лисецька Н. Актуалізація й узуалізація нових лексем „der Masterplan Migration“ та „Ankerzentrum“ у нiмецькому політичному дискурсі. Актуальні проблеми романо-германської філології та прикладної лінгвістики : науковий журнал. / редкол. В. І. Кушнерик та ін. Чернівці, 2019. №. 2 (18). С. 160–167.
 23. Лисецька Н. Г. Стилiстичне наповнення антивоєнного дискурсу на прикладі твору Марка Рейвенгілла „Freedom and Democracy I Hate You“. Вісник Луганського національного університету ім. Тараса Шевченка.

- Серія «Філологічні науки». Луганськ: ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», травень 2013. № 9 (268). С. 267–274.
24. Лисецька Н. Die politische Sprache von heute: in Metaphern und Innovationen. «Наукові записки». Серія «Філологічні науки (Мовознавство)». Кіровоград: РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2012. Випуск 105 (1). С. 71–75.
25. Ossypov P. Stilistik der deutschen Sprache. Методичні рекомендації з дисципліни «Стилістика німецької мови». Mykolajiw, 2019. 106 S.
26. Bünting K-D. Ratgeber: Stilsicheres Deutsch. Köln: Tandem Verlag GmbH, Königswinter, 2007. 320 S.

Лексикографічні джерела та корпуси

1. Німецько-український фразеологічний словник / уклад.: Гаврись В. І., Пророченко О. П. Київ : Рад. шк., 1981. 382 с.
2. Agricola E. Wörter und Wendungen. Mannheim ; Leipzig ; Wien ; Zürich : Dudenverlag, 1992. 818 S.
3. DUDEN. URL : <https://www.duden.de/>
4. Duden. Das Bedeutungswörterbuch. Band 10. Mannheim ; Leipzig ; Wien ; Zürich : Dudenverlag, 2002. 1103 S.
5. Duden. Deutsches Universal Wörterbuch A-Z. Mannheim ; Leipzig ; Wien ; Zürich : Dudenverlag, 1996. 1816 S.
6. Duden. Das Herkunftswörterbuch. Band 7. Mannheim ; Leipzig ; Wien ; Zürich : Dudenverlag, 1997. 840 S.
7. Duden. Das Stilwörterbuch. Band 2. Mannheim ; Wien ; Zürich : Dudenverlag, 1970. 846 S.
8. Duden. Die deutsche Sprache zur Jahrtausendwende / Hrsg. K. M. Eichhoff-Cypes u. R. Hoberg. Mannheim ; Leipzig ; Wien ; Zürich : Dudenverlag, 2000. 344 S.
9. Duden. Die sinn- und sachverwandten Wörter. Band 8. Mannheim ; Leipzig ; Wien ; Zürich : Dudenverlag, 1998. 858 S.
10. Duden. Redewendungen. Idiomatisches Wörterbuch. Band 11. Mannheim ; Leipzig ; Wien ; Zürich : Dudenverlag, 1998. 864 S.
11. Duden. Richtiges und gutes Deutsch. Band 9. Mannheim : Dudenverlag, 1985. 803 S.
12. Duden. Zitate und Aussprüche. Band 12. Mannheim ; Leipzig ; Wien ; Zürich : Dudenverlag, 2002. 959 S.
13. DWDS. Режим доступу URL : <https://www.dwds.de/>
14. Friedrich W. Moderne deutsche Idiomatik. Alphabetisches Wörterbuch mit Definitionen und Beispielen. München : Max Hueber Verlag, 1995. 565 S.
15. Langenscheidt Online Wörterbücher. Режим доступу: <https://de.langenscheidt.com/>
16. Lewandowski Th. Linguistisches Wörterbuch, in 3 Bdn. Wiesbaden, 1990. S. 158–162.
17. OWID. URL : <https://www1.ids-mannheim.de/lexik/owid.html>
18. PONS. Online-Wörterbuch. URL : <https://de.pons.com/>

19. Wander K. F. W. Deutsches Sprichwörterlexikon. Ein Hausschatz für das deutsche Volk. B. 4, Leipzig, 1876 (Neudruck Darmstadt 1977), Sp. 1355.
20. WDG – Wörterbuch der deutschen Gegenwartssprache. Berlin, 1961–1977.
21. Weidenfeld K. S. Lexikon der schönsten Sprichwörter und Zitate. Berlin : Bassermann, 2000. 400 S.
22. WORTSCHATZ. Universität Leipzig. URL : <https://wortschatz.uni-leipzig.de/de>